Universiteit Gent
Faculteit Wetenschappen

Programmeren in Python

listen very carefully

I shall say this only once

prof. dr. Peter Dawyndt

peter.dawyndt@ugent.be

@dawyndt

UNIVERSITEIT GENT

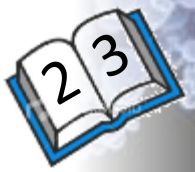

Controlestructuren

Controlestructuren

sequentie

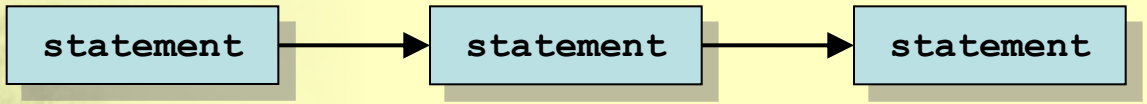

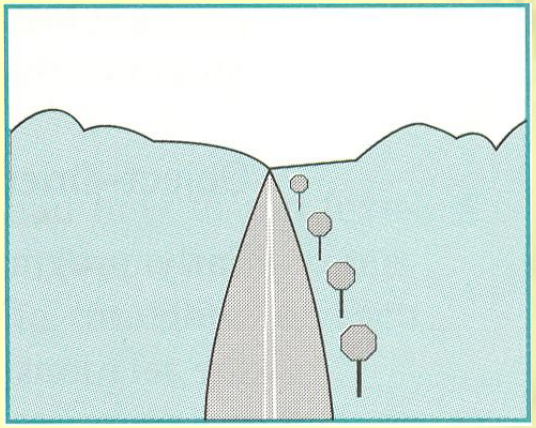

voorwaardelijke opdracht (selectie, sprong)

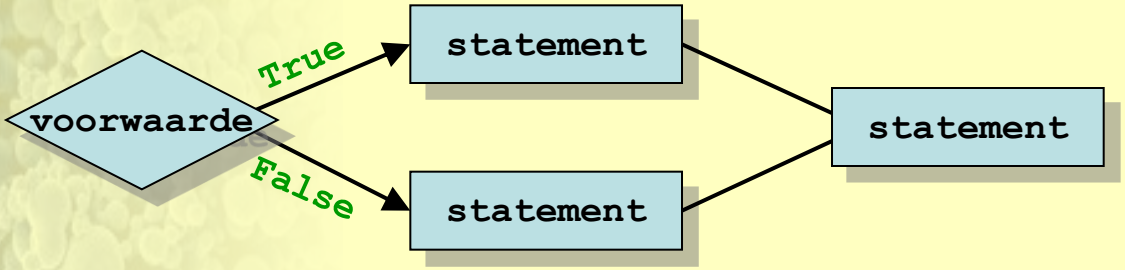

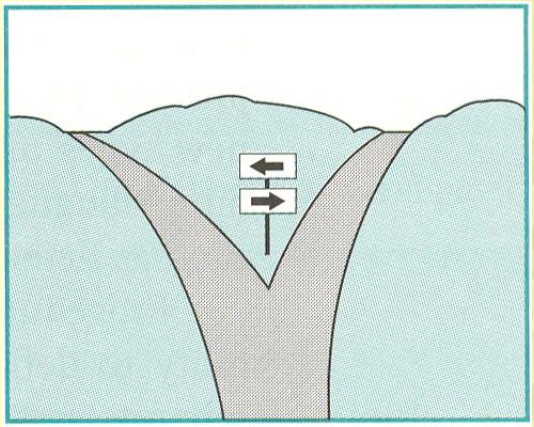

Controlestructuren

repetitieve opdracht (lus, herhaling, iteratie)

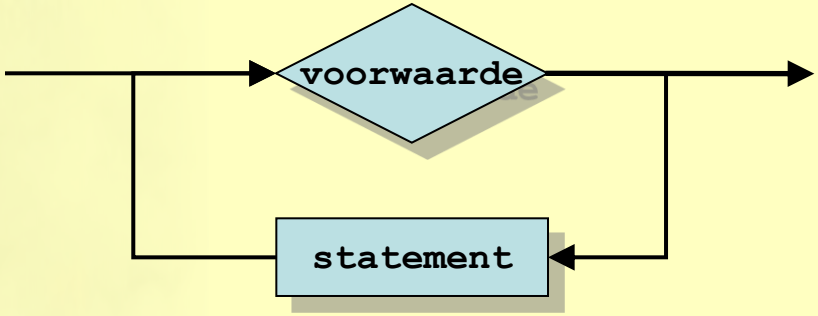

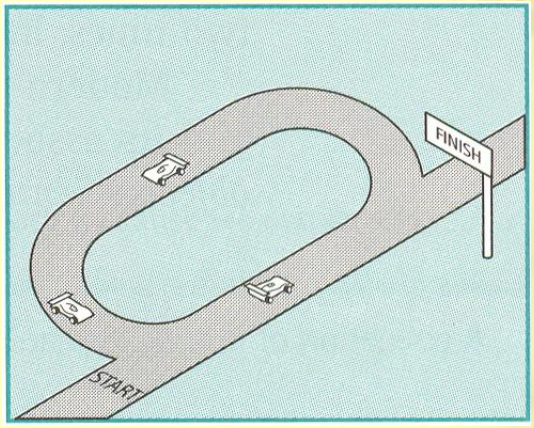

functie (methode)

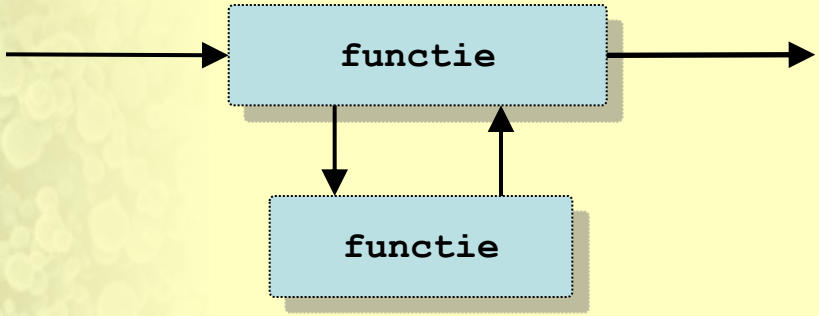

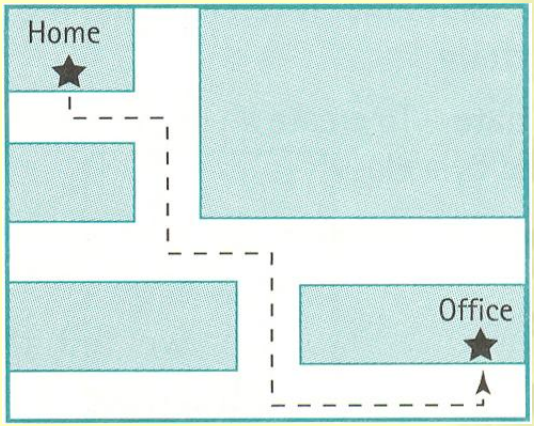

Controlestructuren

- voorwaardelijke opdrachten
- repetitieve opdrachten
- functies

UNIVERSITEIT GENT

Controlestructuren

- voorwaardelijke opdrachten
- repetitieve opdrachten
- functies

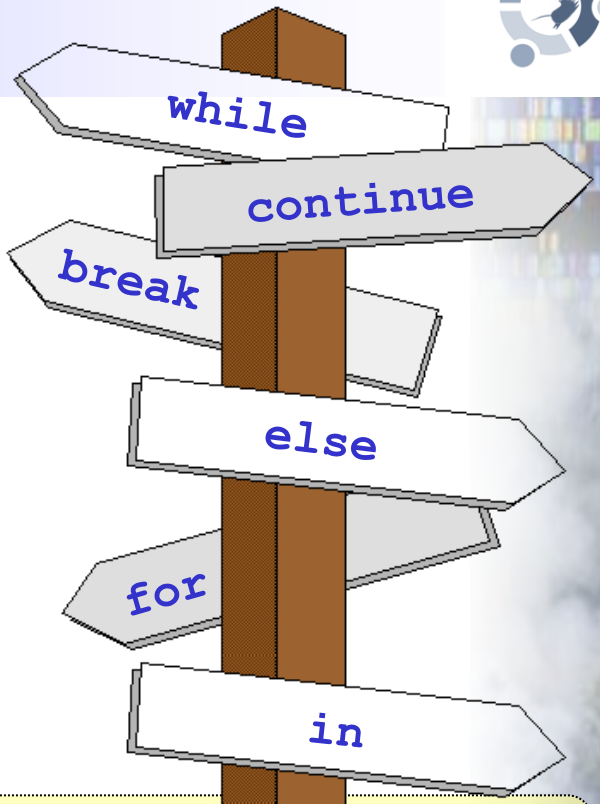

repetitieve opdracht (herhaling, iteratie)

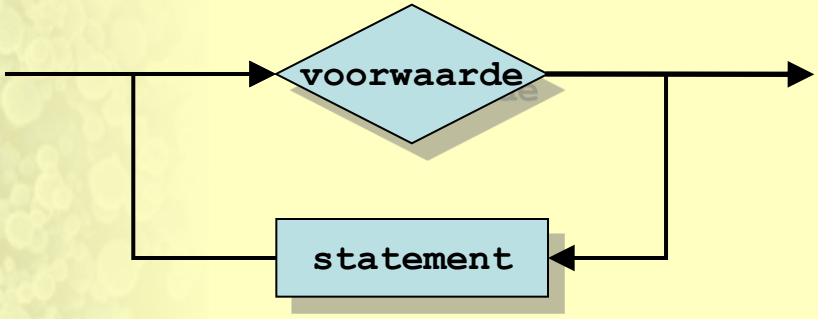

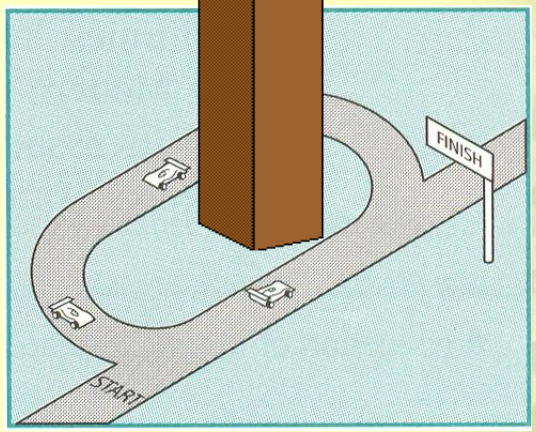

Controlestructuren

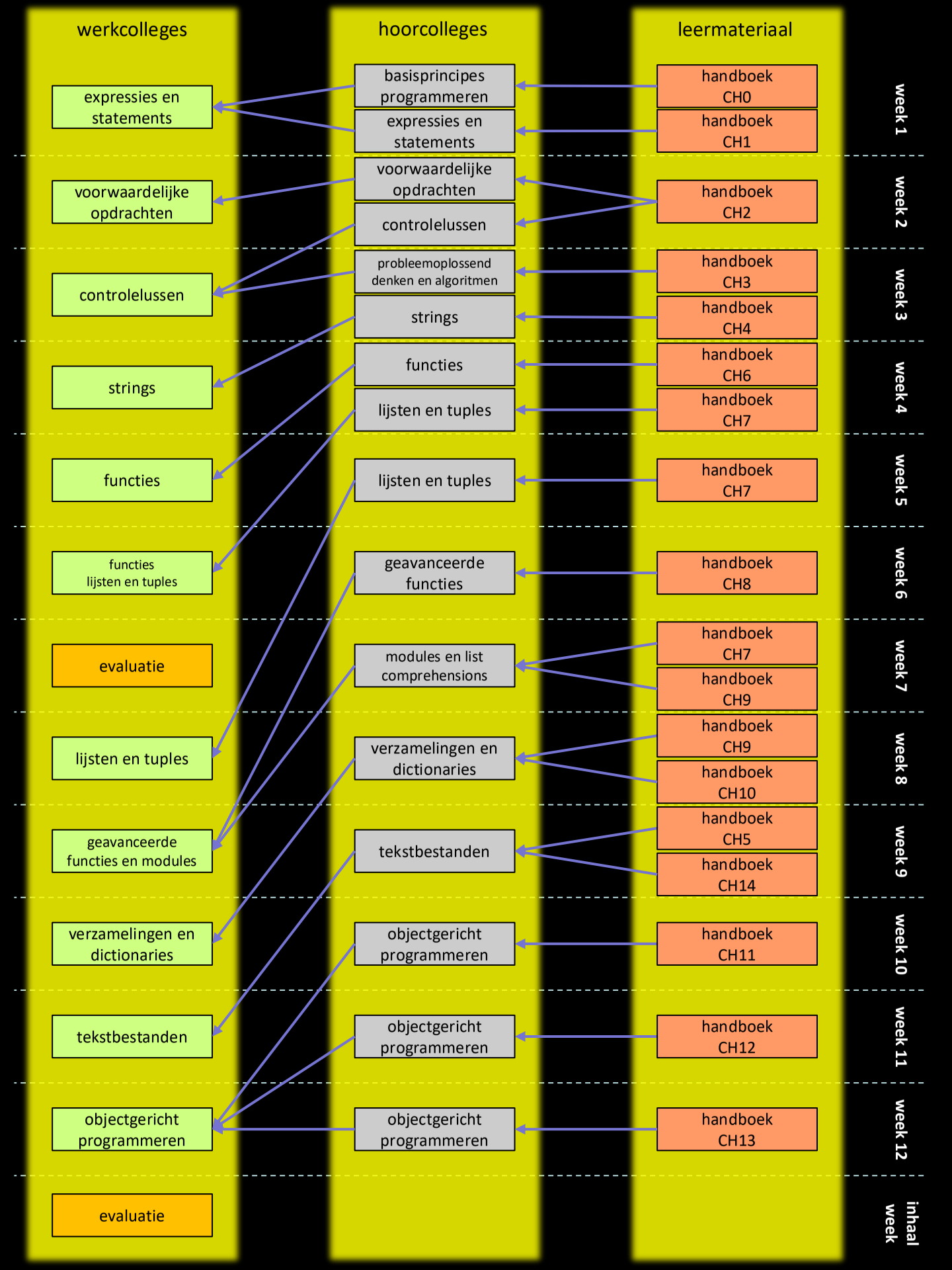
werkcolleges
hoorcolleges
leermateriaal
expressies en statements
voorwaardelijke opdrachten
controlelussen
strings
functies
functies lijsten en tuples
evaluatie
lijsten en tuples
geavanceerde functies en modules
verzamelingen en dictionaries
tekstbestanden
objectgericht programmeren
evaluatie
basisprincipes programmeren
expressies en statements
voorwaardelijke opdrachten
controlelussen
probleemoplossend denken en algoritmen
strings
functies
lijsten en tuples
lijsten en tuples
geavanceerde functies
modules en list comprehensions
verzamelingen en dictionaries
tekstbestanden
objectgericht programmeren
objectgericht programmeren
objectgericht programmeren
handboek CH0
handboek CH1
handboek CH2
handboek CH3
handboek CH4
handboek CH6
handboek CH7
handboek CH7
handboek CH8
handboek CH7
handboek CH9
handboek CH9
handboek CH10
handboek CH5
handboek CH14
handboek CH11
handboek CH12
handboek CH13
week 1
week 2
week 3
week 4
week 5
week 6
week 7
week 8
week 9
week 10
week 11
week 12
inhaal week

Meervoudige toekenning

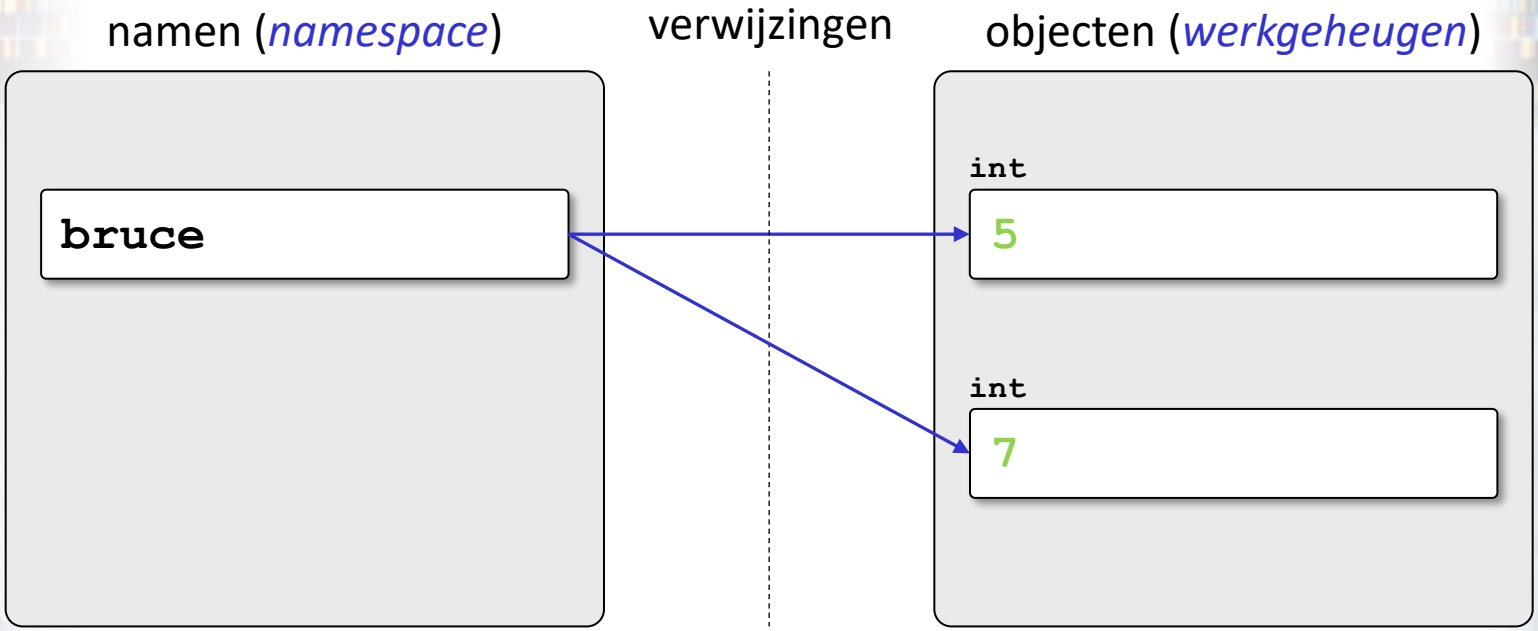

toekenning.py

```
bruce = 5
print(bruce, end=' ')
bruce = 7
print(bruce)
```

```
$ python3 toekenning.py
5 7
$
```

UNIVERSITEIT GENT

Variabelen updaten

- toekenningsopdracht (=)
  - eerst wordt expressie in rechterlid geëvalueerd
  - daarna wordt resultaat toegekend aan naam in linkerlid
  - hierdoor kan nieuwe waarde van variabele berekend worden aan de hand van oude waarde van die variabele

```
>>> x = x + 1
Traceback (most recent call last):
  File "<stdin>", line 1, in <module>
NameError: name 'x' is not defined
>>> x = 0
>>> x = x + 1
>>> print(x)
1
```

UNIVERSITEIT GENT

Repetitieve opdrachten

- **repetitieve opdracht** (**controlelus**):
  - controlestructuur die aantal instructies na elkaar uitvoert en terugspringt naar beginpunt nadat laatste instructie is uitgevoerd
  - elke cyclus waarin instructies van controlelus uitgevoerd worden, wordt een **iteratie** genoemd
- gebruik
  - manipulatie van grote hoeveelheid gegevens
    - bv. verwerking meetresultaten in tabelvorm
  - stapsgewijs (iteratief) berekenen van resultaat
    - bv. berekenen van reekssom
    - bv. berekenen gemiddelde van reeks gegevens

UNIVERSITEIT GENT

While loop

syntaxis

```
if booleaanse expressie:
    statements
```

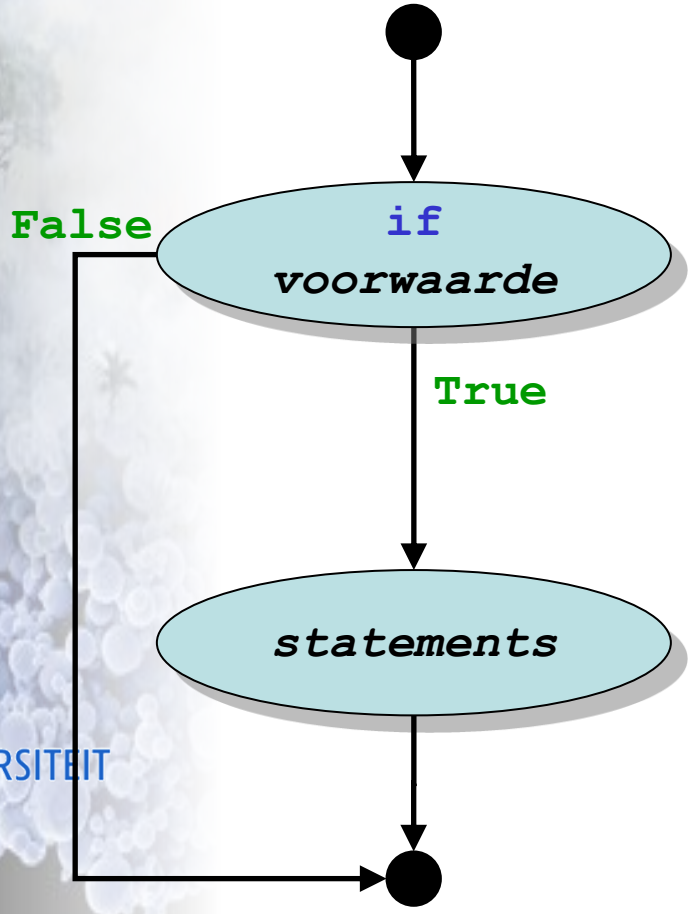

syntaxis

```
while booleaanse expressie:
    statements
```

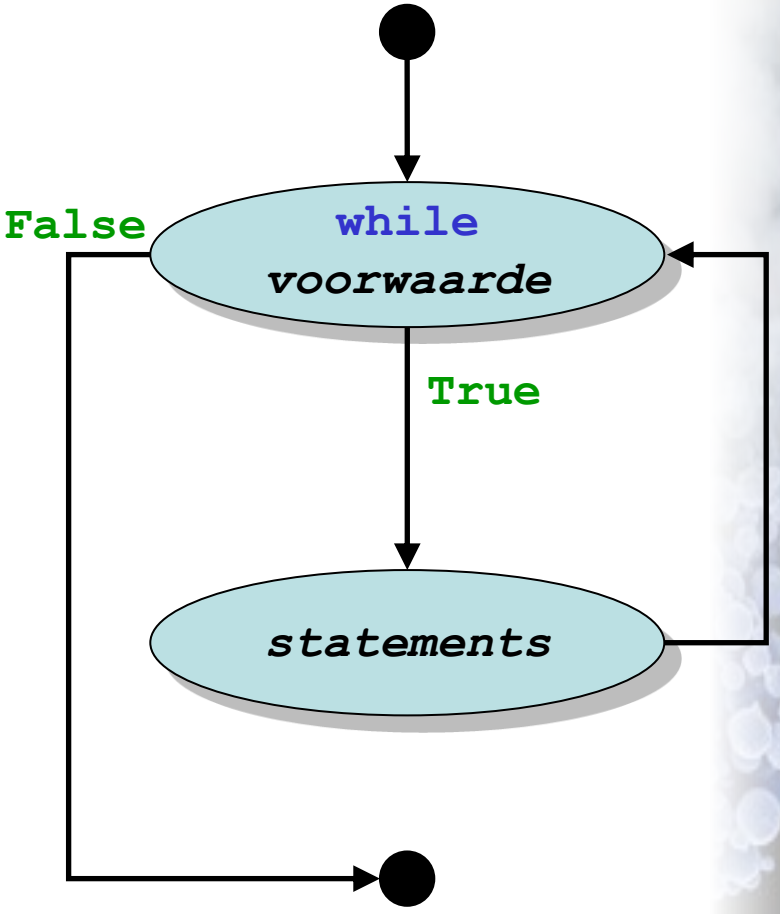

UNIVERSITEIT GENT

While loop

syntaxis

```
if booleaanse expressie:
    statements
```

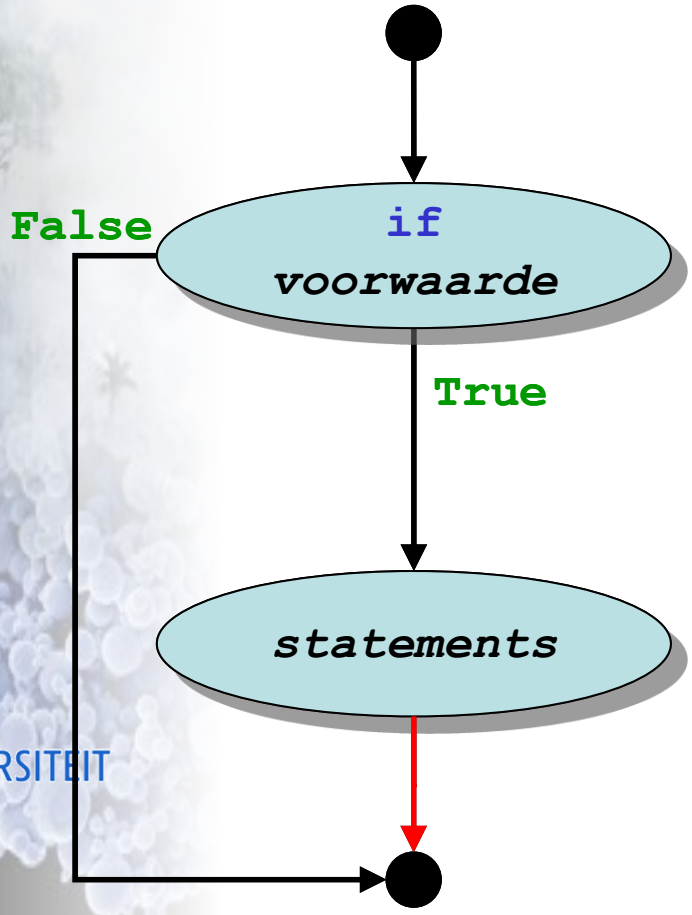

syntaxis

```
while booleaanse expressie:
    statements
```

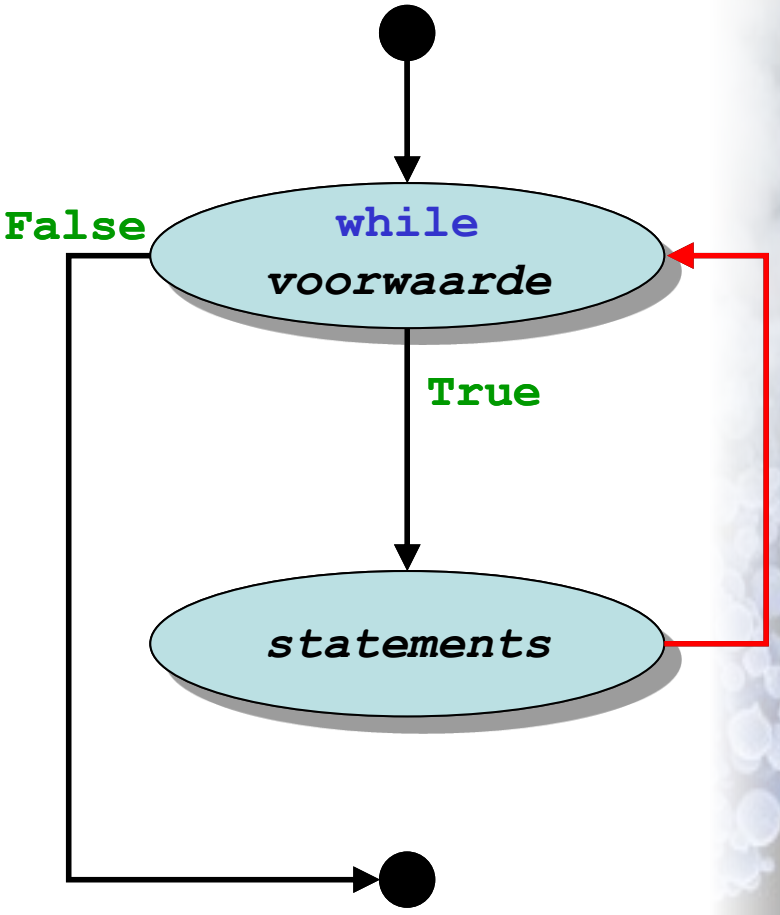

UNIVERSITEIT GENT

While loop

voorbeeld

countdown.py

```
n = 10
while n > 0:
    print(n)
    n = n - 1
print('Ignition!')
```

syntaxis

```
while booleaanse expressie:
    statements
```

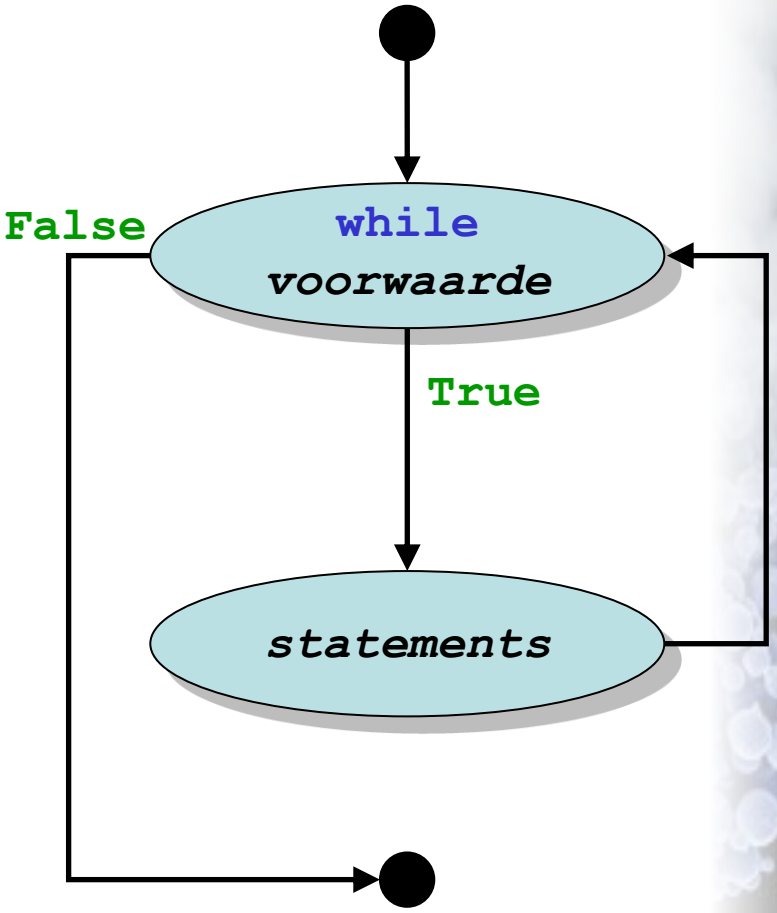

UNIVERSITEIT GENT

While loop

syntaxis

```
while booleaanse expressie:
    statements
```

- uitvoeren van **`while`** statement
  1. evalueer voorwaarde
     - Booleaanse expressie: **`True`** of **`False`**
  2. voorwaarde is onwaar (**`False`**)
     - verlaat **`while`** statement
     - gaat verder met uitvoeren van eerstvolgende statement
  3. voorwaarde is waar (**`True`**)
     - voer statements in body uit
     - ga terug naar stap 1

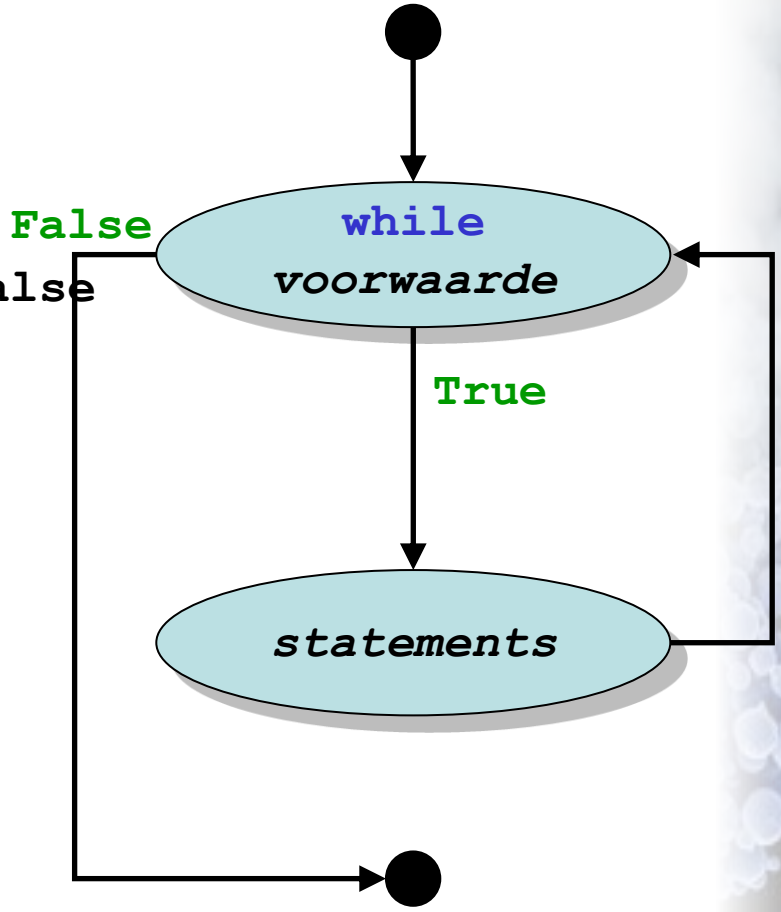

UNIVERSITEIT GENT

Oneindige lus

tip

body van de lus moet de waarde van één of meer variabelen veranderen, zodat de voorwaarde finaal onwaar wordt en de lus beëindigd; anders blijft de lus zichzelf eeuwig herhalen (**oneindige lus**)

Aantal cijfers

aantal_cijfers.py

```
n = int(input('Geef een getal: '))

m = n                       # waarde van n onthouden
aantal = 0                  # teller initializeren
while m:
    aantal = aantal + 1
    m = m // 10

print(f'{n} heeft {aantal} cijfers.')
```

UNIVERSITEIT GENT

Aantal oneven cijfers

aantal_oneven_cijfers.py

```
n = int(input('Geef een getal: '))

m = n                       # waarde van n onthouden
aantal = 0                  # teller initializeren
while m:
    cijfer = m % 10         # laatste cijfer opzoeken
    if cijfer % 2:
        aantal = aantal + 1
    m = m // 10             # laatste cijfer verwijderen

print(f'{n} heeft {aantal} oneven cijfers.')
```

UNIVERSITEIT GENT

Syntactic sugar

- verkorte syntaxis voor verhogen van variabele: **+=**
  - increment hoeft niet 1 te zijn

```
>>> aantal = 0
>>> aantal += 1
>>> aantal
1
>>> aantal += 1
>>> aantal
2
>>> aantal += 5
>>> aantal
7
```

UNIVERSITEIT GENT

Syntactic sugar

- verkorte syntaxis voor verhogen van variabele: **+=**
  - increment hoeft niet 1 te zijn
  - analoge andere afkortingen: **-=**, ***=**, **/=**, **//=** en **%=**

```
>>> aantal = 2
>>> aantal *= 5
>>> aantal
10
>>> aantal -= 4
>>> aantal
6
>>> aantal //= 2
>>> aantal
3
>>> aantal %= 2
>>> aantal
1
```

UNIVERSITEIT GENT

Tabellen

COMMO

x	0																	
10	·0000					0607	0645	0682	0719	0755	37	4	7	11	15	19	22	26	30	33
11	·0414										35	4	7	11	14	18	21	25	28	32
12	·0792	0828	0864	0899	0934	0969					34	3	7	10	14	17	20	24	27	31
						0969	1004	1038	1072	1106	33	3	7	10	13	16	20	23	26	30
13	·1139	1173	1206	1239	1271	1303					32	3	6	10	13	16	19	22	26	29
						1303	1335	1367	1399	1430										
14	·1461	1492	1523	1553	1584	1614	1644	1673	1703	1732	30	3	6	9	12	15	18	21	24	27
15	·1761	1790	1818	1847	1875	1903	1931	1959	1987	2014	28	3	6	8	11	14	17	20	22	25
16	·2041	2068	2095	2122	2148	2175	2201	2227	2253	2279	26	3	5	8	10	13	16	18	21	23
17	·2304	2330	2355	2380	2405	2430	2455	2480	2504	2529	25	2	5	7	10	12	15	17	20	22
18	·2553	2577	2601	2625	2648	2672	2695	2718	2742	2765	24	2	5	7	10	12	14	17	19	22
19	·2788	2810	2833	2856	2878	2900	2923	2945	2967	2989	22	2	4	7	9	11	13	15	18	20
20	·3010	3032	3054	3075	3096	3118	3139	3160	3181	3201	21	2	4	6	8	11	13	15	17	19
21	·3222	3243	3263	3284	3304	3324	3345	3365	3385	3404	20	2	4	6	8	10	12	14	16	18
22	·3424	3444	3464	3483	3502	3522	3541	3560	3579	3598	19	2	4	6	8	10	11	13	15	17
23	·3617	3636	3655	3674	3692	3711	3729	3747	3766	3784	18	2	4	5	7	9	11	13	14	16
24	·3802	3820	3838	3856	3874	3892	3909	3927	3945	3962	18	2	4	5	7	9	11	13	14	16
25	·3979	3997	4014	4031	4048	4065	4082	4099	4116	4133	17	2	3	5	7	9	10	12	14	15
26	·4150	4166	4183	4200	4216	4232	4249	4265	4281	4298	16	2	3	5	6	8	10	11	13	14
27	·4314	4330	4346	4362	4378	4393	4409	4425	4440	4456	16	2	3	5	6	8	10	11	13	14
28	·4472	4487	4502	4518	4533	4548	4564	4579	4594	4609	15	2	3	5	6	8	9	11	12	14
29	·4624	4639	4654	4669	4683	4698	4713	4728	4742	4757	15	1	3	4	6	7	9	10	12	13
30	·4771	4786	4800	4814	4829	4843	4857	4871	4886	4900	14	1	3	4	6	7	8	10	11	13
31	·4914	4928	4942	4955	4969	4983	4997	5011	5024	5038	14	1	3	4	6	7	8	10	11	13
32	·5051	5065	5079	5092	5105	5119	5132	5145	5159	5172	13	1	3	4	5	7	8	9	10	12
33	·5185	5198	5211	5224	5237	5250	5263	5276	5289	5302	13	1	3	4	5	6	8	9	10	12
34	·5315	5328	5340	5353	5366	5378	5391	5403	5416	5428	13	1	3	4	5	6	8	9	10	12
35	·5441	5453	5465	5478	5490	5502	5514	5527	5539	5551	12	1	2	4	5	6	7	8	10	11
36	·5563	5575	5587	5599	5611	5623	5635	5647	5658	5670	12	1	2	4	5	6	7	8	10	11
37	·5682	5694	5705	5717	5729	5740	5752	5763	5775	5786	12	1	2	4	5	6	7	8	10	11
38	·5798	5809	5821	5832	5843	5855	5866	5877	5888	5899	11	1	2	3	4	6	7	8	9	10
39	·5911	5922	5933	5944	5955	5966	5977	5988	5999	6010	11	1	2	3	4	6	7	8	9	10
40	·6021	6031	6042	6053	6064	6075	6085	6096	6107	6117	11	1	2	3	4	5	7	8	9	10
41	·6128	6138	6149	6160	6170	6180	6191	6201	6212	6222	10	1	2	3	4	5	6	7	8	9
42	·6232	6243	6253	6263	6274	6284	6294	6304	6314	6325	10	1	2	3	4	5	6	7	8	9
43	·6335	6345	6355	6365	6375	6385	6395	6405	6415	6425	10	1	2	3	4	5	6	7	8	9
44	·6435	6444	6454	6464	6474	6484	6493	6503	6513	6522	10	1	2	3	4	5	6	7	8	9
45	·6532	6542	6551	6561	6571	6580	6590	6599	6609	6618	10	1	2	3	4	5	6	7	8	9
46	·6628	6637	6646	6656	6665	6675	6684	6693	6702	6712	9	1	2	3	4	5	5	6	7	8
47	·6721	6730	6739	6749	6758	6767	6776	6785	6794	6803	9	1	2	3	4	5	5	6	7	8
48	·6812	6821	6830	6839	6848	6857	6866	6875	6884	6893	9	1	2	3	4	4	5	6	7	8
49	·6902	6911	6920	6928	6937	6946	6955	6964	6972	6981	9	1	2	3	4	4	5	6	7	8

	No.	log
π =	3·14159	0·49715
e =	2·71828	0·43429

$\ln x = \log_e x = (1/M)\log_{10} x$

$\log x = \log_{10} x = M \log_e x$

	No.	log
$(1/M)$ =	2·30259	0·36222
M =	0·43429	1·63778

p	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
$\log e^p$	0·4343	0·8686	1·3029	1·7372	2·1715	2·6058	3·0401	3·4744	3·9087	4·3429
$\log e^{-p}$	1·5657	1·1314	2·6971	2·2628	3·8285	3·3942	4·9599	4·5256	4·0913	5·6571

x	0																	
53	·7243	7251	7259	7267	7275	7284	7292	7300	7308	7316	8	1	2	2	3	4	5	6	6	7
54	·7324	7332	7340	7348	7356	7364	7372	7380	7388	7396	8	1	2	2	3	4	5	6	6	7
55	·7404	7412	7419	7427	7435	7443	7451	7459	7466	7474	8	1	2	2	3	4	5	6	6	7
56	·7482	7490	7497	7505	7513	7520	7528	7536	7543	7551	8	1	2	2	3	4	5	6	6	7
57	·7559	7566	7574	7582	7589	7597	7604	7612	7619	7627	8	1	2	2	3	4	5	6	6	7
58	·7634	7642	7649	7657	7664	7672	7679	7686	7694	7701	8	1	2	2	3	4	5	6	6	7
59	·7709	7716	7723	7731	7738	7745	7752	7760	7767	7774	7	1	1	2	3	4	4	5	6	6
60	·7782	7789	7796	7803	7810	7818	7825	7832	7839	7846	7	1	1	2	3	4	4	5	6	6
61	·7853	7860	7868	7875	7882	7889	7896	7903	7910	7917	7	1	1	2	3	4	4	5	6	6
62	·7924	7931	7938	7945	7952	7959	7966	7973	7980	7987	7	1	1	2	3	3	4	5	6	6
63	·7993	8000	8007	8014	8021	8028	8035	8041	8048	8055	7	1	1	2	3	3	4	5	6	6
64	·8062	8069	8075	8082	8089	8096	8102	8109	8116	8122	7	1	1	2	3	3	4	5	6	6
65	·8129	8136	8142	8149	8156	8162	8169	8176	8182	8189	7	1	1	2	3	3	4	5	6	6
66	·8195	8202	8209	8215	8222	8228	8235	8241	8248	8254	7	1	1	2	3	3	4	5	6	6
67	·8261	8267	8274	8280	8287	8293	8299	8306	8312	8319	6	1	1	2	2	3	4	4	5	5
68	·8325	8331	8338	8344	8351	8357	8363	8370	8376	8382	6	1	1	2	2	3	4	4	5	5
69	·8388	8395	8401	8407	8414	8420	8426	8432	8439	8445	6	1	1	2	2	3	4	4	5	5
70	·8451	8457	8463	8470	8476	8482	8488	8494	8500	8506	6	1	1	2	2	3	4	4	5	5
71	·8513	8519	8525	8531	8537	8543	8549	8555	8561	8567	6	1	1	2	2	3	4	4	5	5
72	·8573	8579	8585	8591	8597	8603	8609	8615	8621	8627	6	1	1	2	2	3	4	4	5	5
73	·8633	8639	8645	8651	8657	8663	8669	8675	8681	8686	6	1	1	2	2	3	4	4	5	5
74	·8692	8698	8704	8710	8716	8722	8727	8733	8739	8745	6	1	1	2	2	3	4	4	5	5
75	·8751	8756	8762	8768	8774	8779	8785	8791	8797	8802	6	1	1	2	2	3	4	4	5	5
76	·8808	8814	8820	8825	8831	8837	8842	8848	8854	8859	6	1	1	2	2	3	4	4	5	5
77	·8865	8871	8876	8882	8887	8893	8899	8904	8910	8915	6	1	1	2	2	3	4	4	5	5
78	·8921	8927	8932	8938	8943	8949	8954	8960	8965	8971	6	1	1	2	2	3	4	4	5	5
79	·8976	8982	8987	8993	8998	9004	9009	9015	9020	9025	6	1	1	2	2	3	4	4	5	5
80	·9031	9036	9042	9047	9053	9058	9063	9069	9074	9079	5	1	1	2	2	3	3	4	4	5
81	·9085	9090	9096	9101	9106	9112	9117	9122	9128	9133	5	1	1	2	2	3	3	4	4	5
82	·9138	9143	9149	9154	9159	9165	9170	9175	9180	9186	5	1	1	2	2	3	3	4	4	5
83	·9191	9196	9201	9206	9212	9217	9222	9227	9232	9238	5	1	1	2	2	3	3	4	4	5
84	·9243	9248	9253	9258	9263	9269	9274	9279	9284	9289	5	1	1	2	2	3	3	4	4	5
85	·9294	9299	9304	9309	9315	9320	9325	9330	9335	9340	5	1	1	2	2	3	3	4	4	5
86	·9345	9350	9355	9360	9365	9370	9375	9380	9385	9390	5	1	1	2	2	3	3	4	4	5
87	·9395	9400	9405	9410	9415	9420	9425	9430	9435	9440	5	0	1	1	2	2	3	3	4	4
88	·9445	9450	9455	9460	9465	9469	9474	9479	9484	9489	5	0	1	1	2	2	3	3	4	4
89	·9494	9499	9504	9509	9513	9518	9523	9528	9533	9538	5	0	1	1	2	2	3	3	4	4
90	·9542	9547	9552	9557	9562	9566	9571	9576	9581	9586	5	0	1	1	2	2	3	3	4	4
91	·9590	9595	9600	9605	9609	9614	9619	9624	9628	9633	5	0	1	1	2	2	3	3	4	4
92	·9638	9643	9647	9652	9657	9661	9666	9671	9675	9680	5	0	1	1	2	2	3	3	4	4
93	·9685	9689	9694	9699	9703	9708	9713	9717	9722	9727	5	0	1	1	2	2	3	3	4	4
94	·9731	9736	9741	9745	9750	9754	9759	9763	9768	9773	5	0	1	1	2	2	3	3	4	4
95	·9777	9782	9786	9791	9795	9800	9805	9809	9814	9818	5	0	1	1	2	2	3	3	4	4
96	·9823	9827	9832	9836	9841	9845	9850	9854	9859	9863	4	0	1	1	2	2	2	3	3	4
97	·9868	9872	9877	9881	9886	9890	9894	9899	9903	9908	4	0	1	1	2	2	2	3	3	4
98	·9912	9917	9921	9926	9930	9934	9939	9943	9948	9952	4	0	1	1	2	2	2	3	3	4
99	·9956	9961	9965	9969	9974	9978	9983	9987	9991	9996	4	0	1	1	2	2	2	3	3	4

Tabellen

n	n^2	n^3
1	1	1
2	4	8
3	9	27
4	16	64
5	25	125
6	36	216
7	49	343
8	64	512
9	81	729
10	100	1000

n^2	n^3
1	1
4	8
9	27
16	64
25	125
36	216
49	343
64	512
81	729
100	1000

UNIVERSITEIT GENT

Tabellen

```
# machten van 1 tem 10 uitschrijven
print(1, end=' ')
print(1 ** 2, end=' ')
print(1 ** 3)
```

n	n^2	n^3
1	1	1
2	4	8
3	9	27
4	16	64
5	25	125
6	36	216
7	49	343
8	64	512
9	81	729
10	100	1000

UNIVERSITEIT GENT

Tabellen

```
# machten van 1 tem 10 uitschrijven
print(1, 1 ** 2, 1 ** 3)
```

n	n^2	n^3
1	**1**	**1**
2	4	8
3	9	27
4	16	64
5	25	125
6	36	216
7	49	343
8	64	512
9	81	729
10	100	1000

UNIVERSITEIT GENT

Tabellen

```
# machten van 1 tem 10 uitschrijven
print(1, '\t', 1 ** 2, '\t', 1 ** 3)
```

n	n^2	n^3
1	1	1
2	4	8
3	9	27
4	16	64
5	25	125
6	36	216
7	49	343
8	64	512
9	81	729
10	100	1000

UNIVERSITEIT GENT

Tabellen

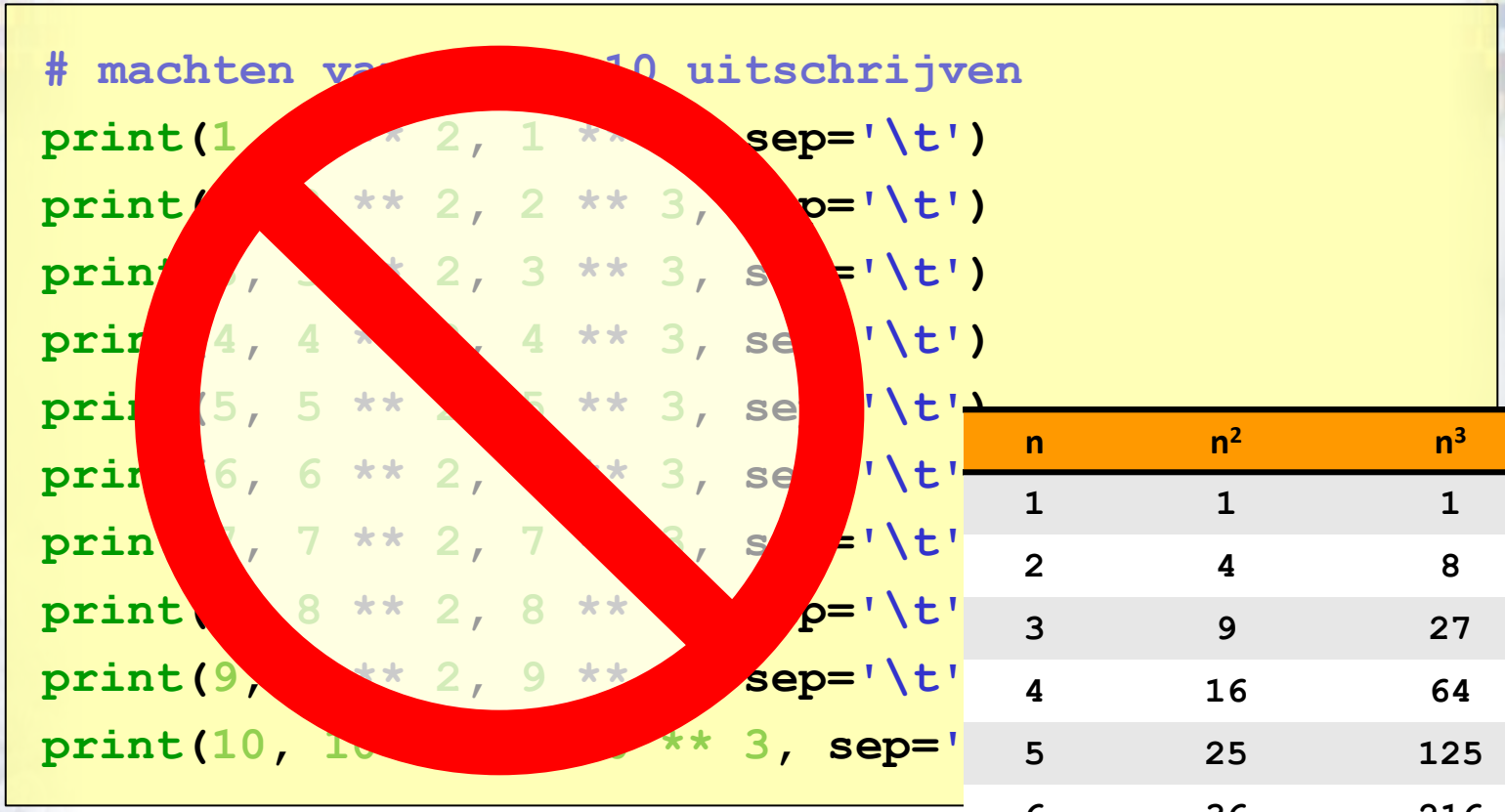

n	n^2	n^3
1	1	1
2	4	8
3	9	27
4	16	64
5	25	125
6	36	216
7	49	343
8	64	512
9	81	729
10	100	1000

code duplicatie (DRY)

UNIVERSITEIT GENT

Tabellen

```
# machten van 1 tem 10 uitschrijven
n = 1
while n <= 10:
    print(n, n ** 2, n ** 3, sep='\t')
    n += 1
```

n	n^2	n^3
1	1	1
2	4	8
3	9	27
4	16	64
5	25	125
6	36	216
7	49	343
8	64	512
9	81	729
10	100	1000

UNIVERSITEIT GENT

Tabellen

```
# machten van 1 tem 1000 uitschrijven
n = 1
while n <= 1000:
    print(n, n ** 2, n ** 3, sep='\t')
    n += 1
```

n	n^2	n^3
1	1	1
2	4	8
3	9	27
4	16	64
5	25	125
6	36	216
7	49	343
8	64	512
9	81	729
10	100	1000

UNIVERSITEIT GENT

Tabellen

```
# machten van 1 tem 1000 uitschrijven
n = 1
while n <= 1000:
    print(n, end='\t')
    print(n ** 2, end='\t')
    print(n ** 3)
    n += 1
```

n	n^2	n^3
1	1	1
2	4	8
3	9	27
4	16	64
5	25	125
6	36	216
7	49	343
8	64	512
9	81	729
10	100	1000

UNIVERSITEIT GENT

Tabellen

```
# machten van 1 tem 1000 uitschrijven
n = 1
while n <= 1000:
    print(n ** 1, end='\t')
    print(n ** 2, end='\t')
    print(n ** 3)
    n += 1
```

n	n^2	n^3
1	1	1
2	4	8
3	9	27
4	16	64
5	25	125
6	36	216
7	49	343
8	64	512
9	81	729
10	100	1000

UNIVERSITEIT GENT

Tabellen

```
# machten van 1 tem 1000 uitschrijven
n = 1
while n <= 1000:
    m = 1
    while m <= 3:
        print(n ** m, end='\t')
        m += 1
    print()
    n += 1
```

n	n^2	n^3
1	1	1
2	4	8
3	9	27
4	16	64
5	25	125
6	36	216
7	49	343
8	64	512
9	81	729
10	100	1000

UNIVERSITEIT GENT

Tabellen

```
# machten van 1 tem 1000 uitschrijven
n = 1
while n <= 1000:
    m = 1
    while m <= 10:
        print(n ** m, end='\t')
        m += 1
    print()
    n += 1
```

n	n^2	n^3
1	1	1
2	4	8
3	9	27
4	16	64
5	25	125
6	36	216
7	49	343
8	64	512
9	81	729
10	100	1000

UNIVERSITEIT GENT

Vermenigvuldigingstabel

```
# 10 x 10 vermenigvuldigingstabel
n = 1
while n <= 10:
    m = 1
    while m <= 10:
        print(n * m, end='\t')
        m += 1
    print()
    n += 1
```

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
2	2	4	6	8	10	12	14	16	18	20
3	3	6	9	12	15	18	21	24	27	30
4	4	8	12	16	20	24	28	32	36	40
5	5	10	15	20	25	30	35	40	45	50
6	6	12	18	24	30	36	42	48	54	60
7	7	14	21	28	35	42	49	56	63	70
8	8	16	24	32	40	48	56	64	72	80
9	9	18	27	36	45	54	63	72	81	90
10	10	20	30	40	50	60	70	80	90	100

UNIVERSITEIT GENT

Collectietypes

Collectietypes

- **collectietype**: gegevenstype met waarden die zijn samengesteld uit waarden van andere gegevenstypes
  - string
  - lijst
  - tuple
  - verzameling

```
>>> s = 'spam'
>>> l = [2, 4, 6, 8, 10, 8, 6, 4, 2]
>>> t = ('b', 'a', 'n', 'a', 'a', 'n')
>>> v = {'b', 'a', 'n', 'a', 'a', 'n'}
>>> v
{'a', 'b', 'n'}
```

UNIVERSITEIT GENT

Iteratoren

- **iterator**: object geassocieerd met collectietype dat gebruikt wordt om stapsgewijs door elementen van collectie te lopen

```
>>> s = 'spam'
>>> iterator = iter(s)
>>> next(iterator)
's'
>>> next(iterator)
'p'
>>> next(iterator)
'a'
>>> next(iterator)
'm'
>>> next(iterator)
Traceback (most recent call last):
  File "<stdin>", line 1, in <module>
StopIteration
```

UNIVERSITEIT GENT

For loop

- **iterator**: object geassocieerd met collectietype dat gebruikt wordt om stapsgewijs door elementen van collectie te lopen
- **for loop**
  - gebruikt iterator om door elementen van collectie te lopen
  - bij elke iteratie wordt volgende element aan variabele toegekend

```
>>> woord = 'spam'
>>> for letter in woord:
...     print(letter)
...
s
p
a
m
>>>
```

UNIVERSITEIT GENT

Range functie

- iterator van integers aanmaken
  - **`range(n)`** : 0, 1, …, n-1
  - **`range(m, n)`** : m, m+1, …, n-1
  - **`range(m, n, p)`** : m, m+p, …, m+*k*p
    - waarbij voor *k* geldt dat m+kp < n ≤ m+(*k*+1)p

```
>>> list(range(10))
[0, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9]
>>> list(range(3, 10))
[3, 4, 5, 6, 7, 8, 9]
>>> list(range(3, 10, 2))
[3, 5, 7, 9]
>>> list(range(10, 0, -1))
[10, 9, 8, 7, 6, 5, 4, 3, 2, 1]
```

Tabel van machten

```
# machten van 1 tem 10 uitschrijven
for n in range(1, 11):
    for m in range(1, 4):
        print(n ** m, end='\t')
    print()
```

n	n^2	n^3
1	1	1
2	4	8
3	9	27
4	16	64
5	25	125
6	36	216
7	49	343
8	64	512
9	81	729
10	100	1000

UNIVERSITEIT GENT

Tabel van machten

```
# machten van 1 tem 10 uitschrijven
for n in range(10):
    for m in range(3):
        print((n + 1) ** (m + 1), end='\t')
    print()
```

n	n^2	n^3
1	1	1
2	4	8
3	9	27
4	16	64
5	25	125
6	36	216
7	49	343
8	64	512
9	81	729
10	100	1000

UNIVERSITEIT GENT

Vermenigvuldigingstabel

```
# 10 x 10 vermenigvuldigingstabel
for n in range(10):
    for m in range(10):
        print((n + 1) * (m + 1), end='\t')
    print()
```

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
2	2	4	6	8	10	12	14	16	18	20
3	3	6	9	12	15	18	21	24	27	30
4	4	8	12	16	20	24	28	32	36	40
5	5	10	15	20	25	30	35	40	45	50
6	6	12	18	24	30	36	42	48	54	60
7	7	14	21	28	35	42	49	56	63	70
8	8	16	24	32	40	48	56	64	72	80
9	9	18	27	36	45	54	63	72	81	90
10	10	20	30	40	50	60	70	80	90	100

For of while ?

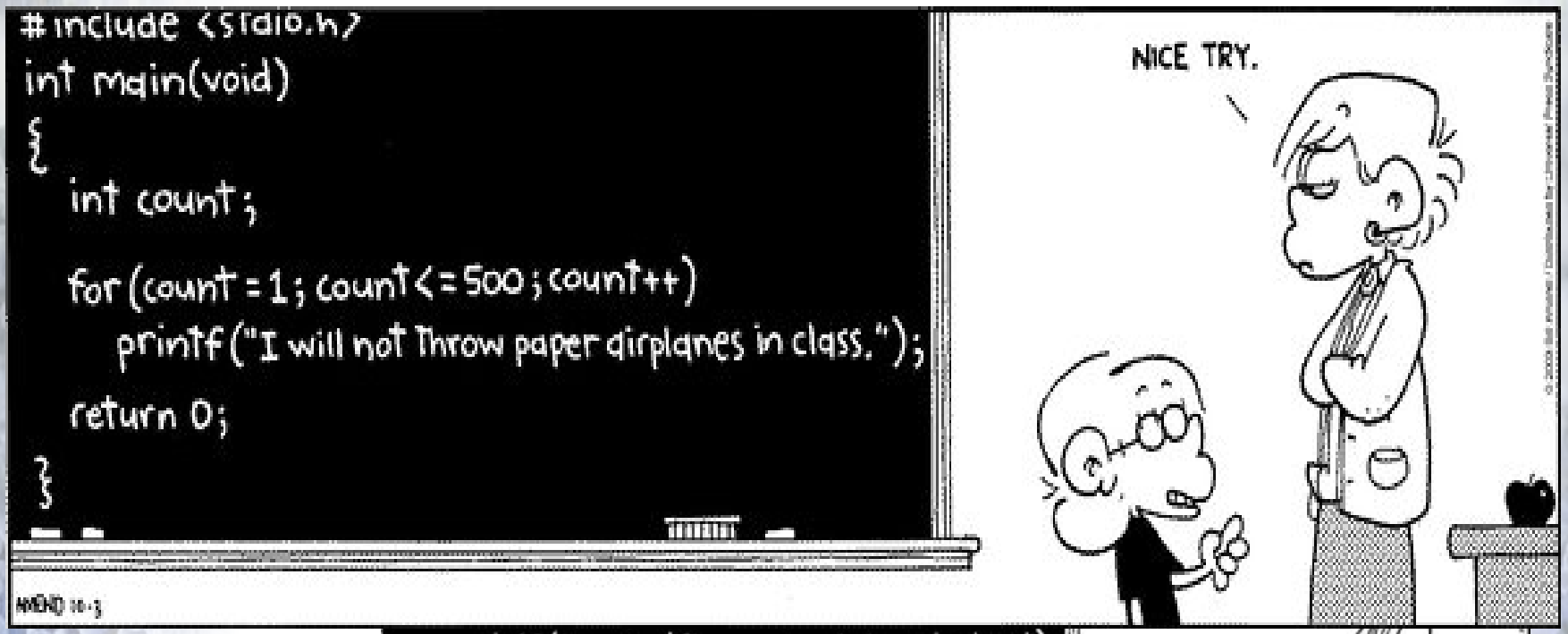

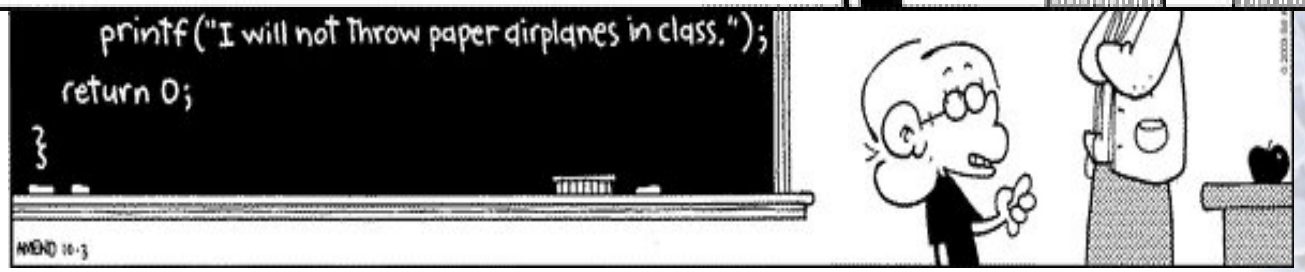

UNIVERSITEIT GENT

For of while ?

- for-lussen:
  - aantal iteraties ligt **vast** op ogenblik dat lus gestart wordt
  - overlopen van elementen van collectie-object (iterator)
- while-lussen:
  - elke iteratie heeft een geassocieerde **voorwaarde** die bepaalt of een nieuwe iteratie zal opgestart worden

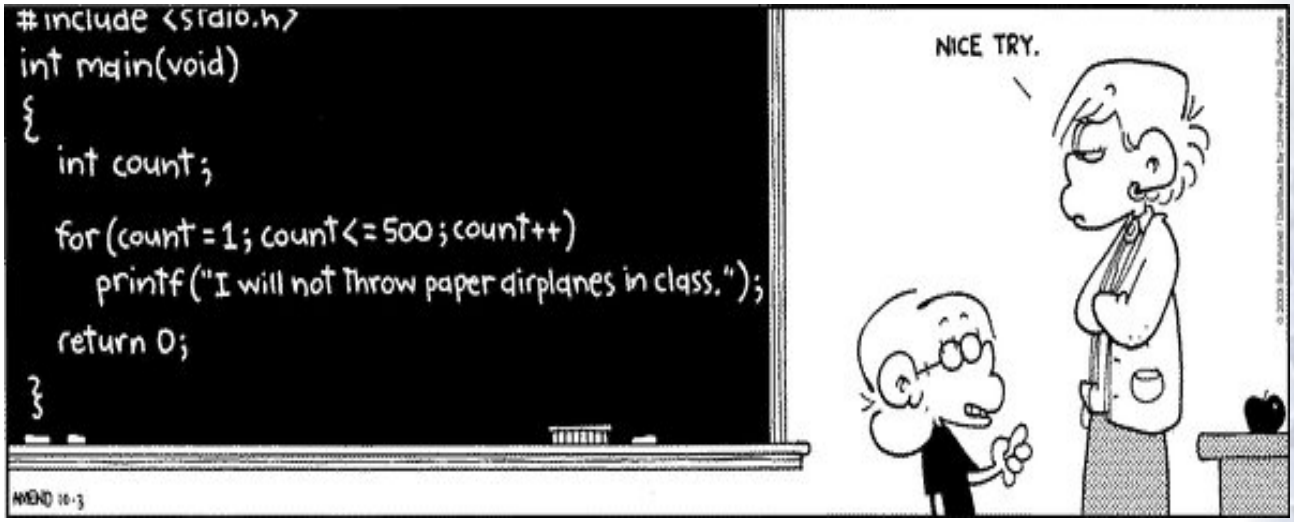

UNIVERSITEIT GENT

For of while ?

F1 wedstrijd duurt
vast aantal ronden

MTX wedstrijd duurt
20 minuten (+ 2 ronden)

UNIVERSITEIT GENT

Huiswerk (volgende les)

- handboek: lees hoofdstukken 2 en 3
- voorbeeldopgaven volgende les
  - Verjaardagsparadox
  - Vermoeden van Collatz

Huiswerk (werkcolleges)

- opgelegde oefeningen reeks 03 afwerken (deadline dinsdag 14 oktober 2025, 22:00)
  - ISBN (demo)
  - Chaos
  - Duitse tanks
  - Apen en kokosnoten
  - Pythagorese drietallen
  - Lifters

Vragen of opmerkingen?

UNIVERSITEIT GENT

The sky is the limit …

"Bis repetita placent"

— Horatius, Ars Poetica 365

UNIVERSITEIT GENT